

• Klart språk er lov!

- Hva betyr språkloven for kommunene, og er vi klare?

Innlegg for Oslo kommune 18.5.2022

Torunn Reksten

- Ny språklov!
- Klarspråk i Norge
- Hva er klarspråk i 2022?
- Når er språket klart nok?
- Verktøy for klarspråk
- Hva trenger kommunikasjonsavdelingene?

34,23

årsverk

Kulturdepartementet

Styre

Direktør

Seksjonen for
fagspråk og språk i
samfunn og høyere
utdanning

Fagrådet for
fagspråk og språk
i samfunn og høyere
utdanning

Seksjonen for språk
i skole og offentlig
forvaltning

Fagrådet for språk
i skole og offentlig
forvaltning

Seksjonen for
språkrøkt og
språkrådgiving

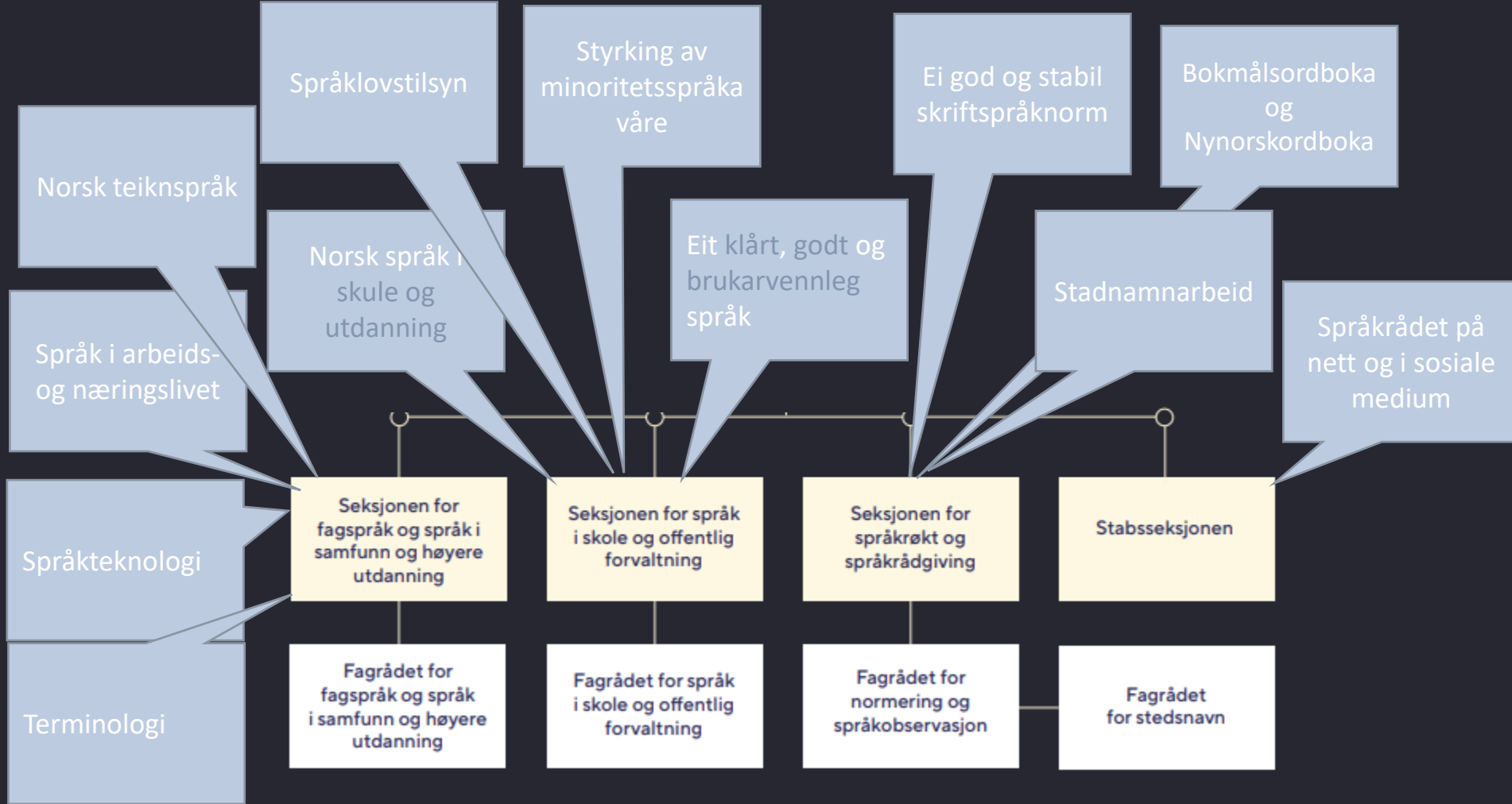
Fagrådet for
normering og
språkobservasjon

Stabsseksjonen

Fagrådet
for stedsnavn

Språkrådet
samordner den
sektorovergripende
språkpolitikken og
bistår med råd og
veiledning.

• Oversikt

§ 1 formål

§ 4 nasjonalt hovudspråk

§ 5 samisk

§ 6 kvensk, romani og romanes

§ 7 norsk teiknspråk

§ 8 skandinaviske språk

§ 9 klarspråk

§ 10 rettskriving

§§ 11–18 bruken av bokmål og nynorsk

§§ 19–20 Språkrådet

- *Språkloven er en konkretisering av ytringsfrihetsparagrafen i Grunnloven!*

Sofie Høgestøl

Språklova

Offentleg tilsett? Kva kan du, kva må du?
Her finn du svara.

Dette er språklova

Språklova på 1-2-3 og
pliktene til Språkrådet

Bruk av nynorsk og bokmål i det offentlege

Reglar for bruk av
skriftspråka

Klarspråk og rettskriving

Råd og rettleiing

Språka i lova

Norsk (bokmål og nynorsk),
norsk teiknspråk, samiske
språk, kvensk, romani,
romanes, skandinaviske
språk

Kva gjer dei som lykkast?

Sjekkliste for
mønsterpraksis, eksempel
og tips

Namnelaging i staten

Nye reglar for statsorgan

Lynkurs om språkloven

Har du ansvar for opplæring i en fylkeskommune eller kommune? Bestill et gratis lynkurs (nanolæring) om den nye språkloven.

Korte leksjoner på kun fem minutter

Interaksjon og spørsmål engasjerer deltakerne

Avsluttende test sikrer «bevis for læring»

Finnes på både bokmål og nynorsk

- Bli kjent med språkloven
- Språkloven gir språkbrukerne rettigheter
- Hva er et språkvedtak?
- Hvordan svarer dere innbyggerne?
- God rettskriving er viktig
- Skriver dere klart og forståelig?
- Lag en god språkbruksplan!
- Hva husker du fra språkloven?

3230

SPRÅKLOVEN ER MENT
FOR Å HJELPE, BIRGER.

VEL, DET SYNES VI
IKKE AT DEN GJØR.

LEDELSE KAN I NOEN
TILFELLER KREVE AT
MAN EVNER Å
UTTRYKKE SEG LITT
UKLART ...

... I SITUASJONER
DER KONTEKSTEN
HELE TIDEN ENDRE
FOKUS.

TAKK, JEG BLE LITT
KORT OG TYDELIG
DER ET ØYEBLIKK.

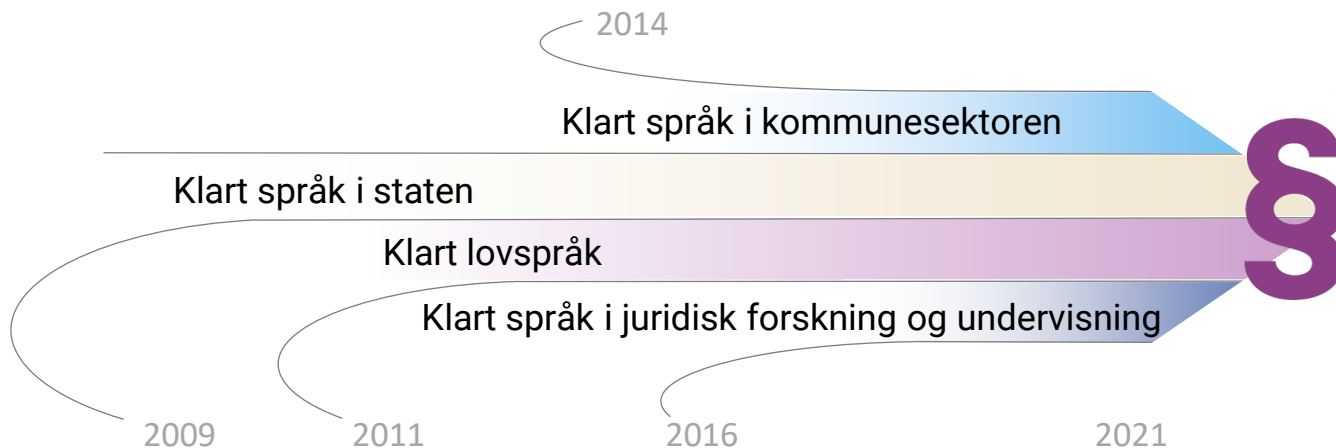
ANY TIME!

Blund/distr/strandcomics.no

BØRGE

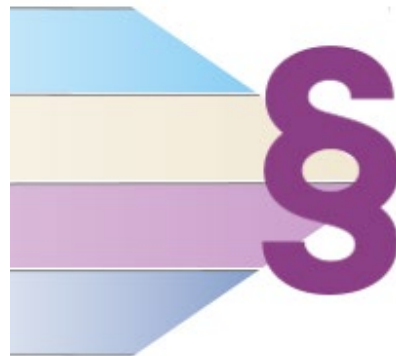
• Vegen til lovfesting

• Lovfesting

Ny språklov § 9

Ny forvaltningslov § 8

Prop. 108 L

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Lov om språk (språklova)

§ 9 Klart språk

Offentlege organ skal kommunisere på eit klart og korrekt språk som er tilpassa målgruppa.

Én av tre forstår ikke offentlig brev

- Hvilke konsekvenser kan det ha for samfunnet vårt?

Språklagen

§ 11 Språket i offentlig verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt.

Klarspråkslovgiving

- ✓ er ein døropnar
- ✓ hevar statusen til fagfeltet
- ✓ er viktig som støtte i argumentasjon
- ✓ kan gi ny giv i arbeidet
- ✓ gir eit felles utgangspunkt
- ✓ gjer språkarbeid til ein sjølvstendig del av arbeidet

● The Plain Writing Act

Public Law 111 - 274 - Plain Writing Act of 2010

Summary

Related Documents ⓘ

Category

Bills and Statutes

Collection

Public and Private Laws

SuDoc Class Number

AE 2.110:
AE 2.110/3:
AE 2.110:111-274

Law Number

Public Law 111-274

Date Approved

October 13, 2010

Full Title

An act to enhance citizen access to Government information and services by establishing that Government documents issued to the public must be written clearly, and for other purposes.

• Hindringer

• Hva er klart språk i 2022?

• Definisjonen av klarspråk i utvikling

2006

«Med *klarspråk* mener vi her korrekt, klart og brukertilpasset språk i tekster fra det offentlige.»

Hva er
«klart
språk»?

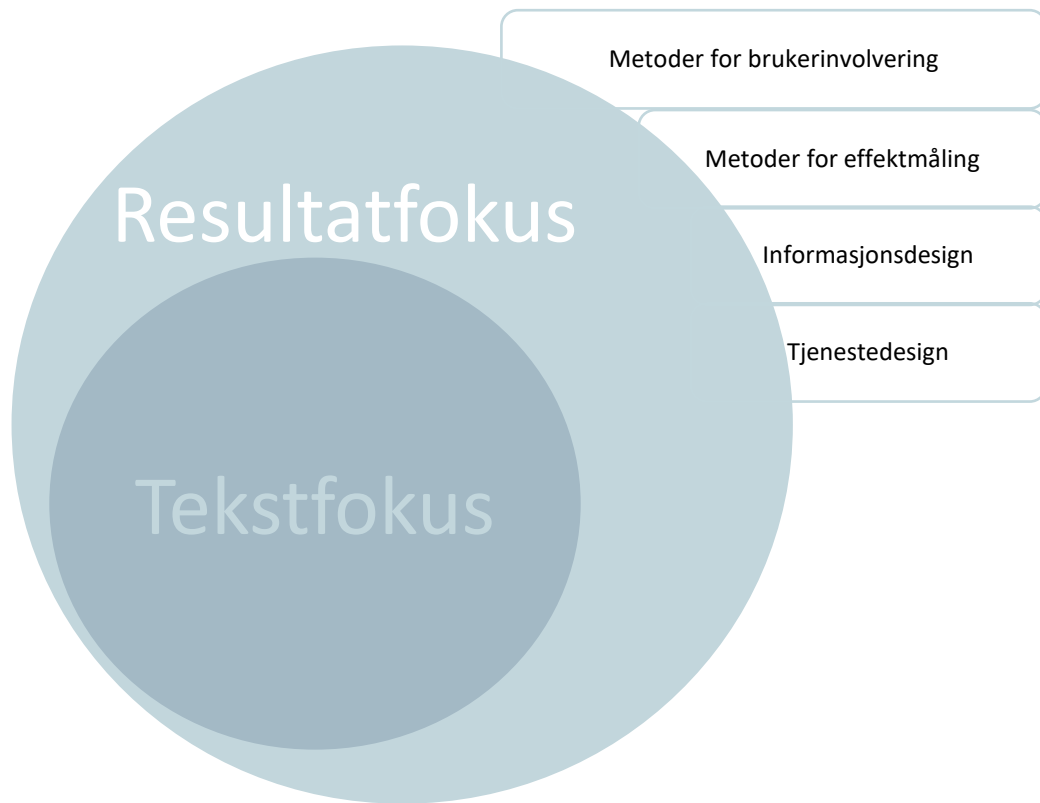
The background of the slide features a dark wood-grain texture. Overlaid on this are several abstract, hand-drawn line art illustrations in a dark brown color. These illustrations consist of various interconnected geometric shapes, primarily triangles and polygons, forming larger, irregular structures. Some of these structures resemble stylized animals, such as a long, low creature on the left and a more complex, multi-limbed figure on the right. The text is centered in a white horizontal band across the middle of the slide.

Klarspråk er kommunikasjon med så tydelig ordlyd, struktur og utforming at leserne i målgruppa finner informasjonen de trenger, forstår den og kan bruke den.

• Hva er klart språk?

• Når er språket klart nok?

• Det får da være grenser!

Ida Seljeseth, pHd v/UiO:

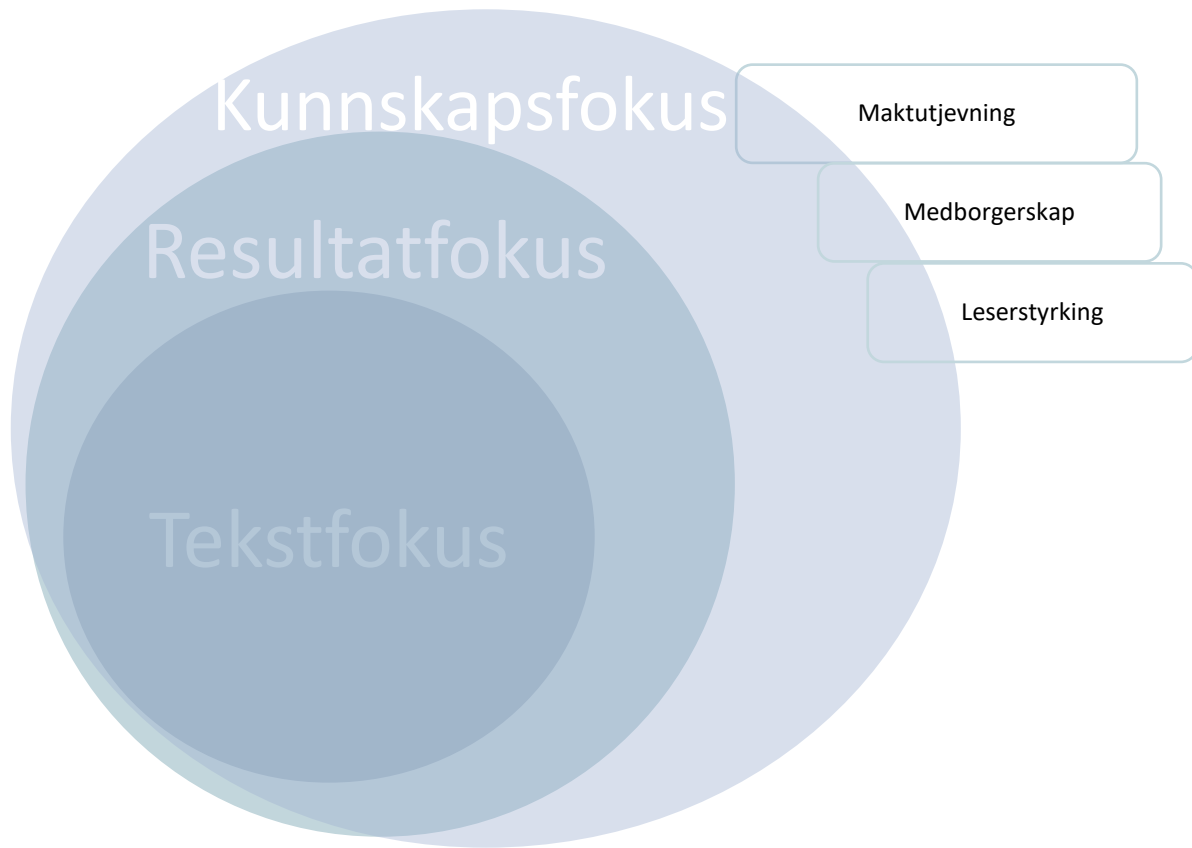
- «skinnklarspråklighet» - tilsynelatende enkelt, klart og greit, men egentlig uforståelig
- «idealet om at teksten skal være enklest mulig å forstå kan gå på bekostning av rettssikkerheten»
- Klarspråk kan gå på bekostning av demokratiet:
 - «om klarspråk fører til at tekstene forenkles i en slik grad at borgerne får mindre kunnskap, kan klarspråkarbeid snarere hemme demokratiet [...].»

Kilde: [Klarspråk – hva er det? - CELL: Centre on Experiential Legal Learning \(uio.no\)](#)

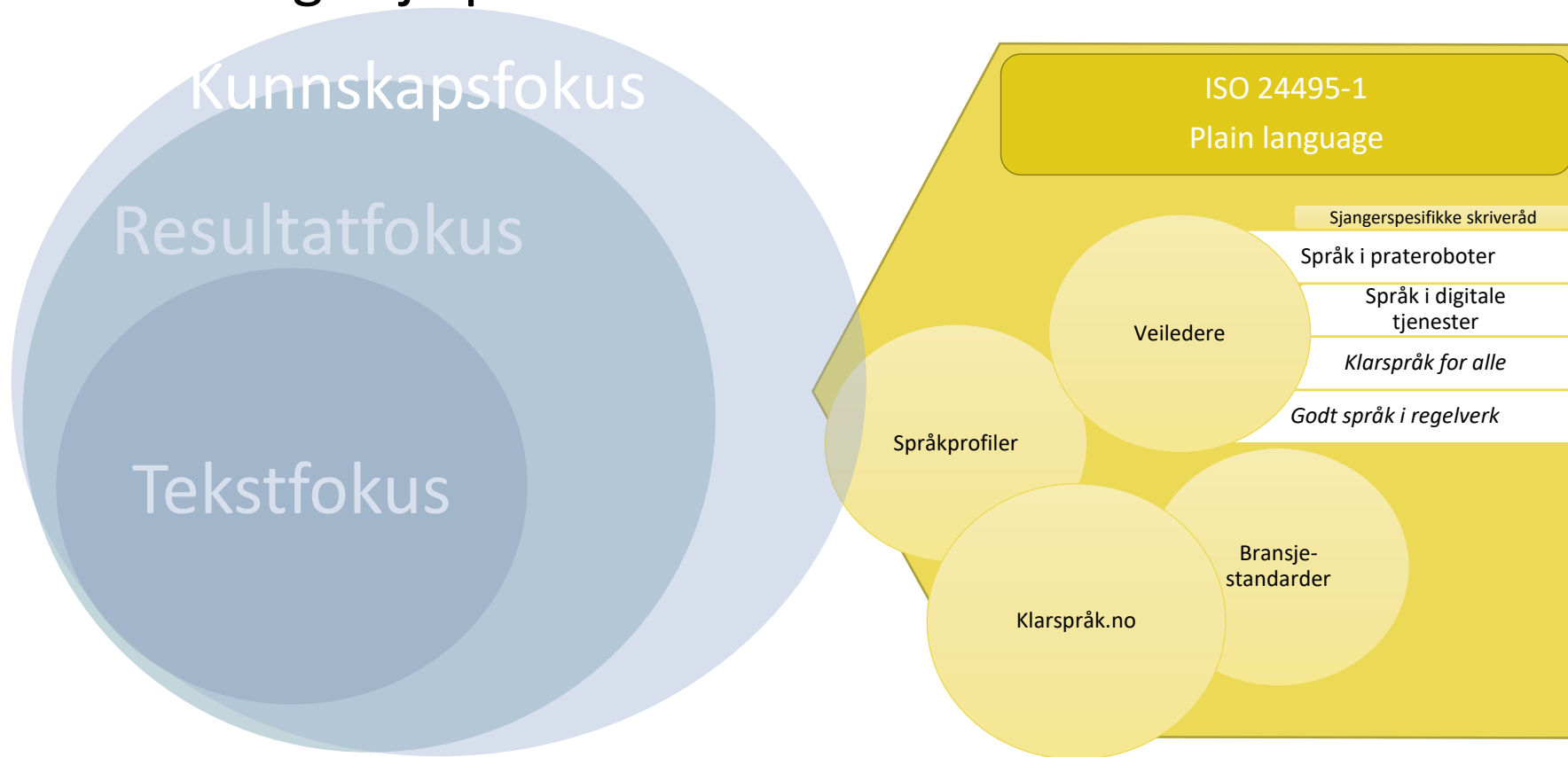
**Grenser for
klarspråk**

• Hva er klart språk i 2022?

• Hva slags hjelpemidler har vi?

• Hva er klart språk?

Tekstfokus

Ordbøker og spesialordlister

Skriveregler og rettskriving

Terminologi

Råd om struktur og oppbygging

Stil og tone

Innholdsutvalg

klarspråk

Søk

Meny

Bruk klarspråk

Sei det som det er. Her får du vite korleis.

→ **Skriv klart**
Generelle skriveråd og teksteksempler

→ **Jobb smart**
Metoder for klarspraksarbeid

→ **Test tekstene**
Metoder for brukertesting

→ **Hvorfor klarspråk?**
Tall, argumenter og suksesshistorier

→ **Språk i lover og forskrifter**
Skriveråd og arbeidsmetoder

→ **Språk i digitale tjenester**
Råd om språk og utforming

Språkrådet

• Hva slags hjelpemidler har vi?

Resultatfokus

Tekstfokus

The screenshot shows the KS website with a navigation bar at the top containing links like 'Fagområder', 'Statistikk og analyse', 'Regioner', 'Kommunespeilet', 'Kalender', 'Om KS', and a search icon. Below the navigation bar, there are links for 'KS mener', 'Prosjekter og verktøy', 'Hovedtariffavtalen', 'Norge i tall', 'Informasjon om koronasituasjonen', and 'Krigen i Ukraina'. The main content area features the title 'Klarspråk – involver brukerne og mål effekten' followed by a paragraph: 'Forstår innbyggerne det (fylkes)kommunen skriver? Her finner du verktøy for å kartlegge forbedringspotensialet i tekster, få innspill fra brukerne og måle effekten av språkarbeidet.' Below this, there are three boxes: 'Mål nullpunkt og finn forbedringspotensial' with a list of methods, 'Involvere brukerne i tekstarbeidet' with a list of methods, and 'Effektmåling' with a list of methods.

Klarspråk – involver brukerne og mål effekten

Forstår innbyggerne det (fylkes)kommunen skriver? Her finner du verktøy for å kartlegge forbedringspotensialet i tekster, få innspill fra brukerne og måle effekten av språkarbeidet.

Mål nullpunkt og finn forbedringspotensial	Involvere brukerne i tekstarbeidet	Effektmåling
• Terningkastmetode • Spørreundersøkelse • Henvendelser • Feil i brukerrespons • Medlytt på e-post, chat og telefon • Medarbeiderundersøkelse • Nettrafikk • Innspill i sosiale medier • Brukerreisen	• Brukerpanel og høring • Intervjubasert testing • Geriljatestning	• Terningkastmetode • Spørreundersøkelse • Henvendelser • Feil i brukerrespons • Medlytt – på e-post, chat og telefon • Medarbeiderundersøkelse • Nettrafikk

• Hva slags hjelpemidler har vi?

Resultatfokus

Tekstfokus

Hjem | Digitalisering og smart teknologi | Kompetanse og verktøy | Klart språk i kommunesektoren | Nytt samtaleverktøy skal motivere til klart språk

Nytt samtaleverktøy skal motivere til klart språk

Hvordan motivere til klarspråksarbeid? KS har utviklet en dialogduk – et verktøy som ligner et brettspill der du og kollegene dine kan utforske egne tekster og arbeidsmetoder.

ISO/WD 24495-1 Plain language Principles

1. Readers get what they need (relevant)
2. Readers can easily find what they need (findable)
3. Readers can easily understand what they find (understandable)
4. Readers can easily use the information (usable)

Klarspråk i 2022

Klarspråk er kommunikasjon som setter leseren først, og tar hensyn til

- hva leseren ønsker og trenger å vite
- om leseren er interessert
- om leseren kan noe om emnet fra før
- hvilken lesekompetanse leseren har
- hvilken kontekst leseren skal bruke teksten i

• Kva trenger kommunikasjonsavdelinger?

- språklovsplakat?
- å kunne bestille innlegg som dette?
- kursopplegg med nanoleksjoner og Kahoot?

Andre innspill og forslag?

Avslutningsvis ønskes et fortsatt godt seminar.

Takk for seg!

